

DORIS JAKOBSEN
SIUMUT

INDLÆG VED FOLKETINGETS AFSLUTNINGSDEBAT
ONSDAG D. 29 MAJ, 2013.

I disse dage besøger Inatsisartuts finansudvalg og råstofudvalg Danmark.

Det gør vi først og fremmest for at forklare alle hernede, hvor vigtigt, det er, at der kommer gang i en ny økonomi for Grønland.

Så hurtigt som muligt. Vi har ikke tid til at vente meget længere, for arbejdsløsheden stiger og økonomien strammer til.

I den sammenhæng har vi et ønske om at bruge råstofferne i vores undergrund i fuldt omfang.

I Siumut var vi ikke enige med den forrige regering i Grønland om, hvordan den udvikling skulle ske.

Vi ønskede en større inddragelse af det grønlandske folk i vort lands omstillingen til minedrift, og vi ønskede strammere krav til de selskaber, der får lov til at udnytte vores lands ressourcer.

Udnyttelse af råstofferne er fremtidens økonomiske grundlag.

Heri indgår nu også brugen af de råstoffer, der kun kan udvindes med et indhold af uran som biprodukt.

Siumut vil have en aktiv minedrift fordi det simpelthen er en økonomisk nødvendighed for at kunne opretholde den levestandard, vi har i dag.

Og fordi det er forudsætningen for at opnå frihed fra det bloktilskud, vi fortsat modtager fra Danmark.

Men i Siumut vil vi gøre det på en ny måde.

For det første indfører vi nu en royalty på råstofferne, så vi er sikre på, at vores borgere får glæde af salget af vores lands værdier fra første dag.

For det andet vil Siumut bringe Storskalaloven på plads, så vi alle ved, hvad kravene bliver fremover – især omkring importeret arbejdskraft.

Det grønlandske arbejdsmarkeds spilleregler skal sikres også i storskalaprojekterne, og tvivlen om hvorvidt internationale aftaler overholdes, skal væk.

Vi ved, vi skal skabe ro omkring minedriften i de store projekter fremover – men vi ved også, at der vil komme en bedre situation ud af vores arbejde.

Sikkerheden kommer også til at gavne investorer fra Danmark.

Og danske investeringer i den grønlandske minedrift er velkomne – på lige vilkår med alle andre.

Det er derfor også positivt, at DI er gået sammen med den grønlandske arbejdsgiverforening, Industriens Fond og Danmarks tekniske universitet i den såkaldte ”Råstofklynge”.

Et initiativ til at forberede erhvervslivet både her og i Grønland på fremtidens arktiske erhvervsudvikling.

Vi har brug for investeringer i Grønland.

Men de bør kun bydes rigtig velkommen, hvis de samtidig sikrer grønlandske uddannelser og praktikpladser til grønlandske lærlinge indenfor denne nye industri.

Og ikke mindst skaffer arbejdspladser til grønlandske medarbejdere.

Vores eget Økonomiske Råd varslers svære tider, hvis vi ikke får gang i nye indtægtsområder.

Derfor har vi faktisk allermest brug for investeringer, der tør tage en risiko, og hjælpe os med at finde nye erhvervsmuligheder.

Jeg vil i denne sammenhæng gerne foreslå, at politikerne herinde starter med at se på mulighederne i selskabet NunaMinerals, der sidste år gjorde et meget lovende nyt guldfund i Sydgrønland.

I stedet for at opfinde nye offentligt-private partnerskaber eller et nyt DONG 2 kunne man passende støtte NunaMinerals.

Selskabet er i forvejen ejet af Selvstyret og to større danske investorer sammen med en række private småaktionærer, og hvis formål netop er at finde og udvikle nye råstofprojekter i Grønland.

Et andet oplagt samarbejdsområde mellem den danske og den grønlandske regering på råstofområdet er kvalitetssikringen af kontrakterne med de udenlandske firmaer, der i fremtiden skal ind i Grønland.

Udbyttet fra de grønlandske råstoffer, skal ifølge Selvstyreloven deles mellem Danmark og Grønland i de første mange år.

Derfor har vi en fælles interesse i at sikre, at de kontrakter Grønland indgår i fremtiden er af bedste kvalitet.

Lad os dog slå kræfterne sammen, så vi kan skabe en fælles finansiering, der kan sikre den bedst mulige rådgivning på dette område fremover.

På et andet område, kan Danmark og Grønland også opnå en fælles gevinst ved et udvidet samarbejde.

Vi skal støtte op om bestræbelserne på at sikre Kongeriget får de rette grænser mod nord.

Det gælder ikke kun spørgsmålet om retten til Nordpolen, men også om selve Grønlands kystrettigheder, sejlmuligheder og fiskeriterritorium.

Nye sejlruiter og fiskeriområder åbner sig og kalder på søopmåling og kortlægning, så de kan sikres til fredelig og sikker brug.

Derfor er det også godt, at man har prioriteret at få kortlagt de mest besejlede ruter først.

Det er afgørende, at der fortsat sættes midler af til dette arbejde og at de samarbejdspartnere vi måtte have – ikke mindst i området ved Qaanaaq – yder al deres støtte til dette arbejde.

I det hele taget bør vi sikre os en bedre indsigt i, hvad Thule Air Base kan betyde for det grønlandske samfund.

Jeg har for nylig måttet skrive til USA's forsvarsminister for at spørge om, hvad USA's nye missilskjolds-strategi betyder for Thulebasen.

I Danmark og Grønland ved man det ikke.

Det er ikke godt nok. Hvis Thule skal bruges mere aktivt i USA's nye missilstrategi, skal Grønland også have en langt bedre støtte fra USA til landets generelle udvikling.

Jeg vil også godt takke for den dialog jeg har haft med Børne- og Undervisningsministeren vedrørende de Grønlandske Huses projekt om forbedret undervisning om Grønland i de danske skoler.

Lige nu venter vi på, at finansudvalget færdigbehandler aktstykket, der bl.a. skal finansiere nye tidssvarende undervisningsmaterialer om Grønland.

Hvis vores lande i fremtiden skal indgå i et ligeværdigt fællesskab, skal vi styrke vores viden, og nedbryde fordomme, om hinanden.

Det vil de nye undervisningsmaterialer bidrage til. Derfor vil jeg gerne opfordre Folketingets partier til at bakke op om projektet.

Lad mig til sidst sige et par ord om Arktisk Råd.

Dengang rådet blev stiftet, sendte daværende udenrigsminister Niels Helveg Petersen den grønlandske landstyreformand Lars-Emil Johansen til Ottawa, for at skrive selve stiftelsesdokumentet under – på hele Danmarks vegne.

Dengang var der ingen, der løftede et øjenbryn eller havde noget problem med at Grønland sad forrest ved forhandlingsbordet.

Arktis var ikke interessant nok.

Den tilgang til det arktiske område stoppede for nogle år siden.

I stedet for at overlade pladserne ved bordet til de arktiske folks repræsentanter, tager de medvirkende staters delegationsledere og ministre nu selv enhver plads, de kan få.

Derfor står Grønland nu i fare for at blive overhørt i rådslagningerne om fremtiden for vores egen del af verden.

For mens kinesere, europæer og sydamerikanere nu får adgang til det arktiske samarbejde på en permanent basis, bliver vi fra Grønland holdt ude fra de vigtige møder i det arktiske samarbejde.

Det kan vi naturligvis ikke leve med.

For Siumut er Grønland en selvstændig enhed i den arktiske fremtid – det er vores liv, vores sikkerhed og vores økonomiske fremtid, der forhandles om i Arktisk Råd.

Når de gør det, skal de ikke lukke nogen døre for os.

Derfor kræver vi en plads ved bordet.

Der er kommet ny regering i Grønland.